

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 25.6.2008
KOM(2008) 394 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**„Najpierw myśl na małą skalę”
Program „Small Business Act” dla Europy**

{SEK(2008) 2101}

{SEK(2008) 2102}

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**„Najpierw myśl na małą skalę”
Program „Small Business Act” dla Europy**

1. WPROWADZENIE

Jednym z kluczowych wyzwań, przed jakimi stoi obecnie UE jest zarządzanie procesem transformacji w gospodarkę opartą na wiedzy. Sukces w tej dziedzinie będzie oznaczał konkurencyjną i dynamiczną gospodarkę, lepsze i liczniejsze miejsca pracy oraz wyższy poziom spójności społecznej.

Dynamiczni przedsiębiorcy są szczególnie dobrze przygotowani do korzystania z możliwości, jakie daje globalizacja i przyspieszenie zmian technologicznych. Nasza zdolność do wykorzystania rozwoju i potencjału innowacyjnego małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) będzie zatem decydująca dla przyszłego dobrobytu w UE. W globalnym kontekście charakteryzującym się ciągłymi zmianami strukturalnymi i rosnącą presją konkurencyjną, rola małych i średnich przedsiębiorstw w naszych społeczeństwach stała się jeszcze bardziej istotna, ponieważ tworzą one miejsca pracy, a także odgrywają kluczową rolę dla dobrobytu społeczności lokalnych i regionalnych. Prężne MŚP sprawiają, że Europa będzie silniejsza, aby stawić czoła niepewności, jaką charakteryzuje się dzisiejszy zglobalizowany świat.

Dlatego też UE w sposób zdecydowany umieściła MŚP w centrum strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, szczególnie od 2005 r. poprzez wykorzystanie podejścia partnerskiego¹, w ramach którego osiągnięto wymierne wyniki. Obecnie nadszedł czas, aby raz i na dobre potwierdzić centralne miejsce potrzeb MŚP w polityce UE oraz urzeczywistnić wizję szefów państw i rządów UE z 2000 r., czyli uczynić z UE światowej klasy otoczenie dla małych i średnich przedsiębiorstw².

Krajowe i lokalne otoczenia, w których działają MŚP, są bardzo zróżnicowane, podobnie jak rodzaje samych MŚP (zakłady rzemieślnicze, mikroprzedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa rodzinne lub przedsiębiorstwa ekonomii społecznej). W związku z tym polityki mające na celu zaspokojenie potrzeb MŚP muszą w pełni uwzględniać tę różnorodność oraz przestrzegać zasady pomocniczości.

---

¹ „Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego - Nowoczesna polityka wzrostu i zatrudnienia dla małych i średnich przedsiębiorstw” - COM(2005) 551 wersja ostateczna z 10.11.2005.

² http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/docs/charter_pl.pdf

2. CZAS NA PRZEŁOM W UNIJNEJ POLITYCE NA RZECZ MŚP

Śródk okresowy przegląd nowoczesnej polityki w zakresie MŚP³ przeprowadzony w latach 2005-2007, wykazał, że zarówno państwa członkowskie, jak i UE dokonały postępów w tworzeniu bardziej przyjaznego dla MŚP środowiska biznesowego. Komisja podjęła znaczne wysiłki w celu ograniczenia biurokracji dla MŚP i położyła większy nacisk na MŚP w głównych programach wsparcia UE na lata 2007-2013. Państwa członkowskie w znacznym stopniu ulepszyły otoczenie biznesowe dla MŚP, korzystając z wymiany najlepszych praktyk w kontekście Europejskiej Karty Małych Przedsiębiorstw przyjętej w Feira w 2000 r., a także wdrażając konkluzje wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej z 2006 roku, np. poprzez wprowadzenie zasady „jednego okienka” do rejestracji firmy oraz ograniczenie czasu i kosztów wymaganych do rozpoczęcia działalności.

Ponadto unijna strategia na rzecz lepszych uregulowań prawnych⁴ ma zasadnicze znaczenie dla MŚP, ponieważ w znacznym stopniu skorzystają one na modernizacji i uproszczeniu istniejącego prawodawstwa unijnego, a także na realizacji ambitnego programu, mającego na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych wynikających z prawodawstwa UE o 25 % do 2012 roku.

Pomimo tych zachęcających postępów, UE musi podjąć dalsze istotne środki w celu wykorzystania pełnego potencjału MŚP⁵. Ogólnie rzecz biorąc, unijne MŚP wciąż odnotowują niższą produktywność i wolniejszy wzrost niż ich odpowiedniki w Stanach Zjednoczonych. W Stanach Zjednoczonych przedsiębiorstwa pozostające na rynku średnio zwiększają zatrudnienie o 60 % w ciągu pierwszych siedmiu lat, natomiast w Europie odsetek ten wynosi ok. 10–20 %. MŚP nadal borykają się z nieprawidłowościami w funkcjonowaniu rynku, które utrudniają im warunki prowadzenia działalności oraz konkurencji w takich obszarach jak finanse (zwłaszcza kapitał *venture*), badania, innowacje i ochrona środowiska. Przykładowo około 21 % MŚP stwierdza, że dostęp do finansowania stanowi dla nich problem⁶, a w wielu państwach członkowskich odsetek ten jest o wiele wyższy dla mikroprzedsiębiorstw. Ponadto innowacje europejskich MŚP rzadziej kończą się powodzeniem niż w przypadku dużych przedsiębiorstw. Sytuację tę pogarszają jeszcze trudności strukturalne, takie jak braki związane z zarządzaniem i umiejętnościami technicznymi, a także pozostałe braki elastyczności rynku pracy na poziomie krajowym.

Znaczenie MŚP dla gospodarki europejskiej było wielokrotnie podkreślane na najwyższym szczeblu politycznym. W marcu 2008 r. Rada Europejska wyraziła zdecydowane poparcie dla inicjatywy mającej na celu dalsze wzmacnianie zrównoważonego wzrostu i konkurencyjności MŚP, o nazwie *program „Small Business Act” (SBA) dla Europy* i zwróciła się z wnioskiem o jej szybkie przyjęcie. Również przegląd jednolitego rynku⁷ wykazał potrzebę dalszych inicjatyw w celu lepszego dostosowania jednolitego rynku do potrzeb dzisiejszych MŚP, co pozwoliłoby na poprawę ich osiągnięć i zwiększenie korzyści. Ponadto konsultacje publiczne i

---

³ „Małe i średnie przedsiębiorstwa - kwestią kluczową dla zapewnienia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Przegląd śródk okresowy nowoczesnej polityki w zakresie MŚP” (COM (2007) 592 wersja ostateczna z 4.10.2007.

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm

⁵ „Ocena skutków dotycząca programu "Small Business Act" ” SEC(2008) 2101.

⁶ Europejskie Obserwatorium MŚP z 2007 r.,

⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm

„Jednolity rynek Europy XXI wieku” - COM(2007) 724 wersja ostateczna z 20.11.2007.

internetowe prowadzone w celu przygotowania programu SBA⁸ potwierdziły potrzebę znaczącej inicjatywy politycznej dla pełnego wykorzystania potencjału europejskich MŚP. Dlatego też Komisja podjęła decydujący krok naprzód, przedstawiając program działań na rzecz MŚP „Small Business Act” (SBA) dla Europy.

3. OPRACOWANIE AMBITNEGO PROGRAMU POLITYCZNEGO DLA MŚP: PROGRAM „SMALL BUSINESS ACT” (SBA) DLA EUROPY

Podstawowym założeniem programu SBA jest przekonanie, że osiągnięcie możliwie najlepszych ram działalności dla MŚP zależy przede wszystkim od sposobu postrzegania przedsiębiorców przez społeczeństwo. Ogólny klimat w społeczeństwie powinien zachęcać obywateli do traktowania możliwości rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej za atrakcyjną alternatywę, a także uznania, że MŚP w znacznym stopniu przyczyniają się do wzrostu zatrudnienia i dobrobytu gospodarczego. Postrzeganie roli przedsiębiorców i podejmowania ryzyka w UE będzie więc musiało ulec zmianie, ponieważ jest to kluczowy element dla osiągnięcia przyjaznego dla MŚP środowiska: kultura przedsiębiorczości i związana z nią chęć podejmowania ryzyka powinny być popierane przez przywódców politycznych i media oraz wspierane przez organy administracji. Przyjazne nastawienie wobec MŚP powinno należeć do głównego nurtu polityki, odzwierciedlając założenie, że przepisy muszą szanować poglądy większości tych, którzy będą z nich korzystać, czego wyrazem jest zasada „najpierw myśl na małą skalę”.

Dlatego też celami programu „Small Business Act” są: poprawa ogólnego podejścia politycznego do przedsiębiorczości, trwale wpisanie zasady „najpierw myśl na małą skalę” w kształtowanie polityki począwszy od opracowywania przepisów, a kończąc na usługach publicznych, oraz wspieranie rozwoju MŚP, pomagając im stawić czoła utrzymującym się trudnościom, które utrudniają ten rozwój.

Program SBA opiera się na osiągnięciach polityki Komisji i państw członkowskich, tworzy nowe ramy polityki, integrujące istniejące instrumenty polityki przedsiębiorstw i opiera się w szczególności na Europejskiej Karcie Małych Przedsiębiorstw oraz nowoczesnej polityce w zakresie MŚP. Aby zrealizować ten ambitny program polityczny, Komisja proponuje prawdziwe partnerstwo polityczne między UE i państwami członkowskimi, szanujące zasady pomocniczości i proporcjonalności.

Symboliczna nazwa „Act” [Akt] nadana temu programowi podkreśla wolę polityczną uznania kluczowej roli MŚP w gospodarce UE i wprowadzenie po raz pierwszy kompleksowych ram polityki dla UE i jej państw członkowskich poprzez:

- **zestaw 10 zasad służących za wytyczne przy opracowywaniu i realizacji polityki na szczeblu UE i państw członkowskich. Zasady te, opisane szczegółowo w rozdziale 4, są niezbędne dla wniesienia wartości dodanej na poziomie UE, zagwarantowania równorzędnych warunków dla MŚP oraz poprawy otoczenia prawnego i administracyjnego w całej Unii Europejskiej:**

---

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/sba_consultation_report_final.pdf

•

I	Tworzenie warunków, w których przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa rodzinne mogą dobrze prosperować, a przedsiębiorczość jest nagradzana
II	Zagwarantowanie, by uczciwi przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo zostało postawione w stan upadłości, dostali szybko drugą szansę.
III	Opracowywanie przepisów zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”
IV	Sprawienie, by organy administracji publicznej lepiej reagowały na potrzeby MŚP
V	Dostosowanie instrumentów polityki publicznej do potrzeb MŚP: ułatwienie MŚP udziału w zamówieniach publicznych oraz lepsze wykorzystanie możliwości pomocy państwa dla MŚP
VI	Ułatwianie MŚP dostępu do finansowania i rozwijanie otoczenia prawnego i biznesowego sprzyjającego terminowym płatnościom w transakcjach handlowych
VII	Pomaganie MŚP w szerszym korzystaniu z możliwości oferowanych przez jednolity rynek
VIII	Wspieranie podnoszenia kwalifikacji w MŚP i wszelkich form innowacji
IX	Umożliwienie MŚP przekształcania wyzwań związanych z ochroną środowiska na nowe możliwości
X	Zachęcanie i wspieranie MŚP w czerpaniu korzyści z rozwoju rynków

• **zestaw nowych wniosków legislacyjnych opierających się na zasadzie „najpierw myśl na małą skalę”:**

- Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dotyczące pomocy państwa (GBER)

Rozporządzenie to zostanie przyjęte i wyłączy z obowiązku wcześniejszego powiadomienia kategorie pomocy państwa objęte już istniejącymi rozporządzeniami w dziedzinie pomocy dla MŚP przeznaczonej na szkolenia, zatrudnienia, badania i rozwój oraz pomoc regionalną, a także ewentualnie inne nowe kategorie pomocy. Nowe rozporządzenie uprości i ujednotliwi istniejące przepisy dla MŚP oraz zwiększy intensywność pomocy inwestycyjnej dla MŚP.

- Rozporządzenie ustanawiające statut europejskiej spółki prywatnej

Rozporządzenie to określa statut europejskiej spółki prywatnej, która będzie mogła zostać utworzona i prowadzić działalność na tych samych, jednolitych zasadach we wszystkich państwach członkowskich. Komisja przedstawi również niezbędne wnioski w sprawie wprowadzenia zmian mające na celu zapewnienie, że ten nowy rodzaj spółek będzie mógł korzystać z istniejących dyrektyw UE dotyczących podatku od przedsiębiorstw.

- Dyrektywa w sprawie obniżonych stawek VAT

Dyrektywa ta, w sprawie której zostanie wkrótce złożony wniosek, umożliwi państwom członkowskim stosowanie obniżonych stawek VAT na usługi świadczone lokalnie, których głównymi oferentami są MŚP.

Ponadto następujące wnioski legislacyjne zostaną przygotowane w ramach programu SBA:

- Wniosek legislacyjny w sprawie dalszej modernizacji, uproszczenia i zharmonizowania istniejących zasad dotyczących faktur VAT w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw.
- Zmiana dyrektywy 2000/35/WE w sprawie opóźnień w płatnościach, mająca na celu zagwarantowanie, by MŚP terminowo otrzymywały zapłatę w ramach wszelkich transakcji handlowych.
- **zestaw nowych środków politycznych, wdrażających powyższe 10 zasad stosownie do potrzeb MŚP na szczeblu wspólnotowym i krajowym.**

4. PRZEKSZTAŁCENIE ZASAD W DZIAŁANIA POLITYCZNE

I UE i państwa członkowskie powinny stworzyć warunki, w których przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa rodzinne mogą prosperować, a przedsiębiorczość jest nagradzana.

Muszą one lepiej zadbać o przyszłych przedsiębiorców, w szczególności poprzez promowanie zainteresowania przedsiębiorczością i wspieranie talentów, szczególnie wśród młodzieży i kobiet, oraz poprzez uproszczenie warunków przenoszenia własności przedsiębiorstw.

Badanie *Flash Eurobarometer*⁹ z 2007 r. dotyczące ducha przedsiębiorczości wykazało, że 45 % Europejczyków wolałoby pracować na własny rachunek, w porównaniu z 61 % w USA. Wynik ten nie zmienia się od wielu lat. Europejczycy muszą być bardziej świadomi tego, że samozatrudnienie jest potencjalnie atrakcyjną możliwością kariery; muszą także nabyć niezbędne umiejętności, aby ich ambicje mogły przerodzić się w udane przedsięwzięcia.

System kształcenia, a w szczególności szkolne programy nauczania nie koncentrują się w wystarczającym stopniu na zagadnieniach związanych z przedsiębiorczością oraz nie rozwijają umiejętności niezbędnych dla przyszłych przedsiębiorców. Dzieci mogą nauczyć się uznania dla przedsiębiorczości od samego początku swojej edukacji.

Szacuje się, że w ciągu najbliższych dziesięciu lat około 6 milionów właścicieli małych przedsiębiorstw przejdzie na emeryturę; Europa nie może sobie pozwolić na podjęcie ryzyka utraty tych firm jedynie ze względu na trudności w przenoszeniu własności przedsiębiorstw lub brak uznania dla tradycyjnej roli przedsiębiorstwa rodzinnego. Zwiększenie liczby przeniesień własności przedsiębiorstw miałyby natychmiastowy pozytywny wpływ na gospodarkę europejską: udane przeniesienia własności przedsiębiorstw zachowują średnio

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer_intro.htm

więcej miejsc pracy niż ich tworzą nowe firmy. W związku z tym przenoszenie własności przedsiębiorstw powinno być tak samo wspierane jak zakładanie nowych przedsiębiorstw. Uznanie szczególnej roli MŚP, a w szczególności przedsiębiorstw rodzinnych, ich typowo lokalna baza działania, ich społecznie odpowiedzialna postawa oraz zdolność do łączenia tradycji z innowacjami przemawiają za uproszczeniem procedur przenoszenia własności przedsiębiorstw i związanych z nimi umiejętności.

Potencjał przedsiębiorczości musi być lepiej wykorzystany. Istnieje znacząca różnica między mężczyznami i kobietami w zakresie przedsiębiorczości; kobiety rzadziej decydują się na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Ponadto istnieje niewykorzystany potencjał przedsiębiorczości wśród imigrantów¹⁰.

Wreszcie, program SBA powinien być również postrzegany jako szansa dla przedsiębiorców, by przyczynić się do poprawy otoczenia biznesowego poprzez intensyfikację współpracy i tworzenia sieci, poprzez wykorzystanie w pełni potencjału MŚP, a zwłaszcza przedsiębiorstw rodzinnych, jako ważnych „terenów doświadczalnych” dla przedsiębiorców oraz poprzez prowadzenie działalności w sposób społecznie odpowiedzialny.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- propaguje kulturę przedsiębiorczości oraz ułatwia wymianę najlepszych praktyk w edukacji dotyczącej przedsiębiorczości
- zainicjuje organizację „Europejskiego Tygodnia MŚP” w 2009 r., w ramach którego odbędzie się w całej Europie wiele imprez i kampanii
- jest w trakcie uruchamiania inicjatywy „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” w 2008 r., której celem jest promowanie wymiany doświadczeń i szkoleń, dających nowym przedsiębiorcom możliwość uczenia się od bardziej doświadczonych kolegów oraz poprawy swoich umiejętności językowych
- stworzy ogólnowspólnotową sieć ambasaderek przedsiębiorczości, będzie propagowała programy mentorskie zachęcające kobiety do tworzenia własnych przedsiębiorstw oraz promowała ideę przedsiębiorczości wśród absolwentek wyższych uczelni.

---

¹⁰ „Wspólna europejska polityka imigracyjna: zasady i instrumenty”, COM(2008)359 wersja ostateczna z 17.6.2008.

Państwa członkowskie wzywa się do:

- pobudzania innowacyjnych i przedsiębiorczych postaw wśród młodzieży poprzez wprowadzenie przedsiębiorczości jako jednej z kluczowych kompetencji w programach nauczania, zwłaszcza w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym, oraz zapewnienia, że tematyka ta jest odpowiednio odzwierciedlona w materiałach dydaktycznych
- dopilnowania, by znaczenie przedsiębiorczości było odpowiednio uwzględnione w doskonaleniu zawodowym nauczycieli
- zintensyfikowania współpracy ze środowiskiem biznesu w celu opracowania systematycznych strategii kształcenia w zakresie przedsiębiorczości na wszystkich poziomach
- dopilnowania, by system podatkowy (w szczególności podatek od darowizn, opodatkowanie dywidend i podatek majątkowy) nie zawierał zbędnych utrudnień w przenoszeniu własności przedsiębiorstw
- wdrożenia systemów mających na celu ułatwienie kontaktu między właścicielami przedsiębiorstw a osobami zainteresowanymi ich nabyciem
- zapewnienia doradztwa i wsparcia w procesie przenoszenia własności przedsiębiorstw
- zapewnienia doradztwa i wsparcia dla kobiet-przedsiębiorców
- zapewnienia doradztwa i wsparcia dla imigrantów, którzy chcą rozpocząć działalność gospodarczą.

II Państwa członkowskie powinny zagwarantować, by uczciwi przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo zostało postawione w stan upadłości, dostali szybko drugą szansę.

Bankructwa stanowią około 15 % wszystkich likwidacji przedsiębiorstw. Problem ten dotyczy co roku średnio około 700 000 MŚP w UE, zatrudniających około 2,8 mln osób¹¹. W UE piętno niepowodzenia jest wciąż obecne, a społeczeństwo niedocenia potencjału biznesowego przedsiębiorców ponownie rozpoczynających działalność. Obecnie 47 % Europejczyków niechętnie złożyłoby zamówienie w firmie, która już kiedyś zbankrutowała. Jednocześnie ponowne rozpoczęcie działalności jest utrudnione przez czas trwania postępowań upadłościowych, który w UE przeciętnie wynosi od 4 miesięcy do 9 lat.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- będzie w dalszym ciągu promowała politykę drugiej szansy poprzez ułatwianie wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi

Państwa członkowskie wzywa się do:

- propagowania pozytywnego nastawienia społeczeństwa wobec umożliwienia przedsiębiorcom ponownego rozpoczęcia działalności, na przykład poprzez publiczne kampanie informacyjne
- dążenia do tego, aby wszystkie procedury prawne niezbędne do zamknięcia działalności gospodarczej w przypadku bankructwa niezwiązanego z nieprzestrzeganiem prawa trwały nie dłużej niż rok
- dopilnowania, by przedsiębiorcy ponownie rozpoczynający działalność byli traktowani na równi z nowopowstającymi firmami, między innymi w odniesieniu do programów pomocy.

III UE i państwa członkowskie powinny opracować przepisy zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, biorąc pod uwagę specyfikę MŚP przy opracowywaniu prawodawstwa, a także uprościć istniejące otoczenie regulacyjne.

Wśród najbardziej uciążliwych ograniczeń zgłaszanych przez MŚP wymieniana jest zgodność z przepisami administracyjnymi. Nie ulega wątpliwości, że obciążenie administracyjne MŚP w porównaniu z dużymi przedsiębiorstwami jest nieproporcjonalnie wysokie. Oszacowano, że w związku z obciążeniami administracyjnymi duże przedsiębiorstwo na jednego pracownika

¹¹ „W jaki sposób przezwyciężyć piętno porażki poniesionej w działalności gospodarczej – działania na rzecz polityki drugiej szansy - Realizacja partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”, COM(2007) 584 wersja ostateczna z 5.10.2007.

ponosi wydatek w wysokości 1 EUR, podczas gdy małe przedsiębiorstwo musi liczyć się z wydatkiem w wysokości do 10 EUR¹². Zdaniem 36 % MŚP w UE biurokracja stanowiła ograniczenie dla ich działalności w ciągu ostatnich dwóch lat.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

mając na uwadze uwzględnienie zasady „myśl najpierw na małą skalę” w przyszłym rozporządzeniu,

Komisja:

- poprawi ocenę przestrzegania postanowień Protokołu w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności w przyszłych inicjatywach legislacyjnych i administracyjnych
- będzie, kiedy to tylko możliwe, stosowała wspólne daty wejścia w życie rozporządzeń i decyzji wpływających na działalność gospodarczą oraz będzie publikowała coroczne zestawienie dotyczące wejścia w życie takich przepisów

Komisja podejmie następujące działania, do podjęcia których wzywa również państwa członkowskie:

- zapewnienie realizowania celów politycznych przy jednoczesnym zminimalizowaniu kosztów i obciążeń dla przedsiębiorstw, w tym przy użyciu inteligentnego zestawu instrumentów, takich jak wzajemne uznawanie, samoregulacja i współregulacja
- dokonanie dokładnych ocen wpływu przyszłych inicjatyw legislacyjnych i administracyjnych na MŚP („test MŚP”) i uwzględnianie ich odpowiednich wyników przy opracowywaniu wniosków legislacyjnych
- przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami MŚP, trwających co najmniej 8 tygodni przed przyjęciem wszelkich wniosków legislacyjnych lub propozycji administracyjnych, które mają wpływ na działalność przedsiębiorstw
- wykorzystanie szczególnych środków dla małych i mikro-przedsiębiorstw, takich jak odstępstwa, okresy przejściowe i zwolnienia (szczególnie w zakresie wymogów informacyjnych lub dotyczących sprawozdawczości), a także stosowanie innych środków dopasowanych do specyficznych potrzeb MŚP w odpowiednich przypadkach

Państwa członkowskie wzywa się do:

- rozważenia celowości wprowadzenia wspólnych dat wejścia w życie oraz corocznego zestawienia wchodzących w życie przepisów prawnych
- korzystania z przepisów dotyczących elastyczności w odniesieniu do MŚP przy wdrażaniu prawodawstwa unijnego oraz unikania nadmiernej regulacji (tzw. „gold-plating”)

Mając na uwadze poprawę otoczenia regulacyjnego zgodnie z zasadą „najpierw myśl na

¹² Sprawozdanie grupy ekspertów z maja 2007 r. w sprawie modeli umożliwiających zmniejszenie nieproporcjonalnie wysokiego obciążenia administracyjnego MŚP.

małą skalę”,

Komisja:

- przedstawi propozycje zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw niezbędne do osiągnięcia celu, jakim jest ich zmniejszenie o 25 % do 2012 r. na poziomie UE
- sfinalizuje do końca 2008 r. szczegółowy przegląd wspólnotowego dorobku prawnego, a jego wnioski zawrze w uaktualnionym kroczącym programie uproszczenia otoczenia regulacyjnego, który przedstawi na początku 2009 r. Szczególna uwaga zostanie poświęcona propozycjom uproszczenia prawodawstwa z korzyścią dla MŚP, w szczególności prawa spółek

Państwa członkowskie wzywa się do:

- przyjęcia i wdrożenia ambitnych celów, o porównywalnej skali do zobowiązania zmniejszenia obciążeń administracyjnych o 25 % do roku 2012 na poziomie UE, jeżeli nie zostało to dotychczas uczynione
- zapewnienia szybkiego przyjęcia wniosków legislacyjnych odnoszących się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych wynikających z prawodawstwa UE
- przyjęcie wniosku Komisji, który umożliwiłby państwom członkowskim zwiększenie progu dla obowiązkowej rejestracji płatników VAT do 100 000 EUR.

IV UE i państwa członkowskie powinny sprawić, by organy administracji publicznej odpowiednio reagowały na potrzeby MŚP, ułatwiając w największym możliwym stopniu funkcjonowanie MŚP, w szczególności poprzez promowanie rozwiązań e-administracji i punktów kompleksowej obsługi przedsiębiorstw.

Nowoczesne i elastyczne organy administracji publicznej mogą w znacznym stopniu przyczynić się do sukcesu i rozwoju MŚP, ponieważ umożliwiają uzyskanie oszczędności czasu i pieniędzy, a tym samym uwolnienie środków na innowacje i tworzenie nowych miejsc pracy. W szczególności rozwiązania e-administracji i punkty kompleksowej obsługi mają znaczny potencjał, by przyczynić się do poprawy jakości usług i redukcji kosztów.

Trwający proces wdrażania dyrektywy o usługach przyczyni się do ułatwienia funkcjonowania MŚP oraz zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia pojedynczych punktów kontaktowych, w celu zmniejszenia liczby i uproszczenia systemów zezwoleń oraz wyeliminowania barier regulacyjnych dla rozwoju działalności usługowej. Dyrektywa ta stwarza również możliwości wykraczające poza zawarte w niej wymogi w zakresie przyspieszenia uruchomienia działalności.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Państwa członkowskie wzywa się do:

- zmniejszenia poziomu opłat wymaganych przez swoje organy administracyjne przy rejestracji działalności gospodarczej, wzorując się na najlepszych pod tym względem państwach UE
- kontynuowania prac w celu zmniejszenia czasu potrzebnego do założenia działalności gospodarczej do okresu krótszego niż tydzień, jeżeli cel ten nie został jeszcze osiągnięty
- przyspieszenia momentu rozpoczęcia wykonywania transakcji handlowych przez MŚP poprzez ograniczenie i uproszczenie procesu uzyskiwania licencji i zezwoleń na prowadzenie działalności. Konkretniej rzecz ujmując, państwa członkowskie mogłyby ustalić nieprzekraczalny termin przyznawania takich licencji i zezwoleń na 1 miesiąc, z wyjątkiem przypadków, w których istnieje poważne zagrożenie dla obywateli lub środowiska
- niezwracania się do MŚP z wnioskiem o udzielenie informacji, którymi dysponują już organy administracji, chyba że wymagają one uaktualnienia
- upewnienia się, że mikroprzedsiębiorstwa nie będą proszone o udział w badaniach statystycznych organizowanych przez władze państwowe bądź regionalne lub lokalne biura statystyczne częściej niż raz na trzy lata, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z zapotrzebowaniem na informacje statystyczne i inne informacje
- ustanowienia punktów kontaktowych, do których zainteresowane strony mogłyby przysyłać informacje o przepisach lub procedurach uznanych za utrudniające działalność MŚP w sposób nieproporcjonalny lub niepotrzebny
- zapewnienia pełnego i terminowego wdrożenia dyrektywy o usługach, w tym utworzenia pojedynczych punktów kontaktowych, za pośrednictwem których przedsiębiorstwa będą

mogły uzyskać wszelkie istotne informacje oraz dopełnić wszystkich niezbędnych procedur i formalności drogą elektroniczną.

V UE i państwa członkowskie powinny dostosować instrumenty polityki publicznej do potrzeb MŚP.

Powinny one korzystać z kodeksu najlepszych praktyk zawierającego wskazówki, w jaki sposób instytucje zamawiające mogą stosować zasady ramowe w zamówieniach publicznych na poziomie UE, aby ułatwić udział MŚP w przetargach.

Aby zapobiec nieprawidłowościom w funkcjonowaniu rynku, na które MŚP napotykają w całym swoim cyklu życia, państwa członkowskie powinny lepiej wykorzystywać możliwości przewidziane we wspólnotowych przepisach dotyczących pomocy państwa na wspieranie przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i tworzenie zachęt dla MŚP.

MŚP napotykają również przeszkody w dostępie do rynków zamówień publicznych, które stanowią 16 % PKB Unii; dzieje się tak, ponieważ mniejsze firmy często nie są świadome istniejących możliwości lub są zniechęcone procedurami, oraz ponieważ organy państwowe mogą preferować przyznanie niektórych umów dużym przedsiębiorstwom z udokumentowanym doświadczeniem niż młodym innowacyjnym firmom. Pomimo tego, w 2005 roku 42 % wartości zamówień publicznych na kwoty wyższe od wartości progowych stosowanych w UE zostało przyznane MŚP¹³. Niezbędne są jednak dalsze znaczące wysiłki, aby ograniczyć utrzymujące się przeszkody dla dostępu MŚP do rynków zamówień, zwłaszcza poprzez złagodzenie wymogów nałożonych przez instytucje zamawiające w procedurach udzielania zamówień.

Pomoc państwa może wspierać MŚP w całym ich cyklu życia. Obecnie MŚP tylko w nieznacznym stopniu korzystają z dostępnej pomocy państwa, ponieważ oferowane możliwości pomocy często nie w pełni są wykorzystywane. Istnieje wiele powodów takiego stanu rzeczy: po pierwsze organy państwowe nie zawsze uruchamiają wszystkie dopuszczalne przez prawodawstwo UE mechanizmy wspierania MŚP; po drugie, procedury są często zbyt długie i skomplikowane dla MŚP; po trzecie, MŚP często nie dysponują wystarczającymi informacjami na temat dostępnych dla nich programów pomocy

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- przedstawi stosowany na zasadzie dobrowolności kodeks najlepszych praktyk dla instytucji zamawiających, aby doprowadzić do dalszych zmian w kulturze składania zamówień publicznych. Będzie on zawierał wytyczne dotyczące sposobów ograniczenia biurokracji i zwiększenia przejrzystości informacji oraz zapewnienia równorzędnych warunków dla MŚP
- kontynuuje ułatwianie dostępu do informacji o zamówieniach publicznych poprzez uzupełnienie istniejących unijnych stron internetowych poświęconych zamówieniom publicznym szeregiem inicjatyw, takich jak fakultatywna publikacja ogłoszeń o

¹³ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/docs/SME_public_procurement_Summary.pdf

zamówieniach nieprzekraczających obowiązującego progu, internetowe narzędzie umożliwiające wyszukiwanie partnerów handlowych oraz zwiększenie przejrzystości wymogów stosowanych w zamówieniach publicznych

- opublikuje Vademecum dotyczące pomocy państwa dla MŚP w celu zwiększenia świadomości na temat istniejących możliwości wsparcia

Państwa członkowskie wzywa się do:

- utworzenia elektronicznych portali w celu poszerzenia dostępu do informacji na temat możliwości związanych z zamówieniami publicznymi nieprzekraczającymi progów obowiązujących w UE
- zachęcania instytucji zamawiających do podziału zamówień na części w stosownych przypadkach oraz do wyraźniejszego podkreślania możliwości podwykonawstwa
- przypomnienia swoim instytucjom zamawiającym o obowiązku unikania nieproporcjonalnych kwalifikacji i wymogów finansowych
- zachęcania do konstruktywnego dialogu i wzajemnego zrozumienia między MŚP i dużymi klientami poprzez działania takie jak przekazywanie informacji, szkolenia, monitorowanie i wymiana dobrych praktyk
- zmiany ukierunkowania polityki pomocy państwa w celu lepszego uwzględnienia potrzeb MŚP, w tym opracowania lepiej ukierunkowanych środków.

VI Unia Europejska razem z państwami członkowskimi powinny ułatwiać MŚP dostęp do finansowania, w szczególności do kapitału podwyższonego ryzyka, do mikrokredytów oraz finansowania typu *mezzanine*, budując jednocześnie otoczenie prawne i biznesowe przyczyniające się do terminowych płatności w transakcjach handlowych.

Problem z pozyskaniem właściwej formy finansowania może sprawiać na tyle poważne trudności przedsiębiorcom i MŚP, że wymieniają go jako drugi – po obciążeniu administracyjnym – powód do niepokoju. Stan ten utrzymuje się pomimo publicznego wsparcia UE udzielanego chociażby w ramach programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, z którego ponad miliard euro przeznaczono na ułatwienie MŚP dostępu do finansowania, z czego istotna część pochodzi z grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Do roku 2013 około 27 mld EUR zostanie przekazanych na bezpośrednie wsparcie MŚP pod szyldem polityki spójności. Około 10 mld EUR zostanie zainwestowanych za pośrednictwem narzędzi inżynierii finansowej, w tym JEREMIE, a dalsze 3,1 mld EUR przez kapitał *venture*. Również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich przynosi korzyści MŚP poprzez propagowanie, między innymi, przedsiębiorczości, a także zachęcanie do zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Niechęć do podejmowania ryzyka sprawia, że inwestorzy i bankierzy często nie są skłonni do finansowania przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i będących w początkowej fazie rozwoju. Ewentualne nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku powinny zostać wykryte i zniwelowane w dążeniu do dalszego rozwoju europejskich rynków kapitału podwyższonego ryzyka, w celu usprawnienia dostępu do finansowania w postaci mikrokredytów i finansowania typu *mezzanine* dla MŚP, a także dla opracowania nowych produktów i usług.

Wielu przedsiębiorców potrzebuje ponadto doradztwa w zakresie wad i zalet rozmaitych form finansowania oraz sposobów na najlepsze przedstawienie swoich projektów inwestycyjnych potencjalnie zainteresowanym instytucjom finansowym.

Poza tym MŚP uskarżają się często na brak aktywów własnych; ich sytuację pogarsza europejska tradycja niedotrzymywania terminów płatności. W zależności od kraju, MŚP faktycznie muszą przeciętnie czekać od 20 do ponad 100 dni na zapłatę należności z tytułu wystawionej faktury. Co czwarty przypadek niewypłacalności ma związek z opóźnieniami należnych płatności. Co roku zjawisko to powoduje utratę 450 tysięcy miejsc pracy i straty sięgające 25 mld EUR.

Komisja przychyliła się do opinii, jaką wyraziła grupa EBI (to jest EBI wraz z EFI), zauważając potrzebę dalszych ułatwień dostępu do finansowania MŚP, docenia zatem wysiłki tej grupy na rzecz modernizacji oferowanych przez nią obecnie produktów, uproszczenia w ich w stosowaniu i poszerzenia ich zastosowania począwszy od 2008 r. Komisja z wielką satysfakcją przyjmuje ustanowienie przez grupę EBI nowego „Mikrofunduszu” o kapitale początkowym rzędu 40 mln EUR (z czego 16 mln EUR zapewnia sam EBI), wspierającego pozabankowe instytucje mikrofinansowe w ramach nowej inicjatywy mikrokredytowej zaproponowanej przez Komisję. Na pochwałę Komisji zasłużyły również plany EBI w zakresie wydzielenia środków przeznaczonych na finansowanie typu *mezzanine*, przeznaczone dla najmniejszych spośród małych i średnich przedsiębiorstw, oraz stworzenia instrumentów finansowania, opartych na podziale ryzyka z udziałem banków komercyjnych, szczególnie dostosowanych do potrzeb szybko rosnących, innowacyjnych MŚP oraz przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji, które miałyby być ukierunkowane na rozpoznane nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- rozważy możliwości wprowadzenia systemu prywatnego inwestowania, służącego usprawnieniu inwestycji transgranicznych i umocnieniu europejskiego rynku kapitału *venture*
- zapewnia państwom członkowskim wsparcie w wypracowaniu „programów gotowości inwestycyjnej”

Państwa członkowskie wzywa się do:

- opracowania programów finansowania, wypełniających lukę w dostępie do kapitału wielkości od 100 tysięcy do 1 mln EUR, w szczególności poprzez instrumenty mające cechy zarówno instrumentów dłużnych, jak i kapitałowych, z poszanowaniem obowiązujących zasad w dziedzinie pomocy państwa
- uporania się z przeszkodami prawno-podatkowymi, uniemożliwiającymi funduszom *venture capital*, aktywnym na jednolitym rynku inwestowanie na takich samych warunkach, jak fundusze krajowe
- stworzenia zachęt do inwestycji w systemie opodatkowania dochodów przedsiębiorstw,
- pełnego wykorzystania funduszy dla MŚP dostępnych dzięki programom polityki spójności oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

VII *Unia Europejska razem z państwami członkowskimi powinny zachęcać MŚP do bardziej intensywnego korzystania z możliwości, jakie oferuje jednolity rynek, w szczególności poprzez poprawę sposobu rządzenia i informowania w sferze jednolitego rynku, w celu lepszego reprezentowania interesów MŚP w trakcie wypracowywania standardów oraz ułatwiania im dostępu do ochrony patentów i znaków towarowych.*

Jednolity rynek powinien gwarantować przedsiębiorstwom dostęp do szerokiego wspólnego rynku, liczącego ponad 500 mln konsumentów i działającego zgodnie z zestawem wspólnych reguł. Uproszczenie, jakim byłoby zastąpienie 27 różnych zestawów przepisów jednym zestawem zasad dla rynku wewnętrznego UE byłoby korzystne szczególnie dla MŚP. Prawidłowo funkcjonujący jednolity rynek stworzyłby konkurencyjne otoczenie, pozwalające MŚP na pełniejsze wykorzystanie dobrodziejstw globalizacji, otwierając nowe możliwości w sferze wiedzy i innowacji. W chwili obecnej natomiast, jeśli MŚP nie korzystają w pełni z możliwości, jakie daje im jednolity rynek, to przede wszystkim z powodu braku wiedzy o możliwościach biznesowych i o regułach, jakie mają zastosowanie w innych państwach członkowskich, a także niewystarczającej znajomości języków obcych. Koszty i zagrożenia towarzyszące rozbieżnościom między poszczególnymi systemami prawnymi często utrudniają przedsiębiorstwom rozszerzenie ich działalności poza granicami.

MŚP mogą również odnieść znaczne korzyści z pomocy publicznej w postaci usług doradztwa lub nawiązywania kontaktów, w tym w formie wsparcia dla MŚP, które potrzebowałyby ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi. W szczególności utworzona niedawno przez Komisję sieć Enterprise Europe Network¹⁴ pozwoli, między innymi, na wspomaganie MŚP przez dostarczanie informacji oraz doradztwo w dziedzinie możliwości, jakie oferuje jednolity rynek.

Co więcej, MŚP muszą mieć możliwość pełnego uczestnictwa w opracowywaniu norm oraz odpowiedni dostęp do nich, z uwzględnieniem procesu certyfikacji.

I na koniec, dla uwydatnienia wagi praw własności intelektualnej dla MŚP, Komisja nie ustaje w pracach nad skutecznym i oszczędnym systemem ochrony praw patentowych o wysokim poziomie jakości i bezpieczeństwa prawnego, obejmującym patent wspólnotowy oraz wspólnej jurysdykcji w sprawach patentowych na terytorium UE.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- zagwarantuje MŚP korzyści z obecnej polityki otwierającej rynki poprzez gromadzenie informacji na temat działania jednolitego rynku za pomocą nasilonego monitorowania rynkowego i sektorowego w celu rozpoznania ewentualnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku i przeciwdziałania im w obszarach o największym potencjale korzyści gospodarczych
- w 2008 r. przedstawi plan działania w dziedzinie propagowania stosowania interoperacyjnych podpisów elektronicznych oraz uwierzytelniania elektronicznego, a następnie w drugim kwartale 2009 r. podejmie działania angażujące wszystkie zainteresowane strony w celu wspomaganie uczestnictwa MŚP w globalnych łańcuchach dostaw,
- zwiększy wsparcie finansowe UE (do wysokości 1 mln EUR w 2008 r. i do 2,1 mln EUR w 2009 r.) na rzecz propagowania udziału MŚP oraz ochrony ich interesów w procesie normalizacji, a także doinformowania MŚP na temat norm europejskich i poprawy ich stosowania wśród MŚP,
- uprzystępní system wspólnotowego znaku towarowego, w szczególności poprzez znaczne ograniczenie opłat za wspólnotowy znak towarowy w kontekście kompleksowego rozwiązania perspektyw finansowych Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (OHIM),
- będzie dążyła do zniwelowania rozdrobnienia zasad ochrony konsumenta w celu ułatwienia MŚP prowadzenia handlu ponad granicami, w tym poprzez zmniejszanie spoczywających na nich obciążeń administracyjnych,

Europejskie organy stanowiące normy wzywa się do:

- ponownego rozważenia w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i Komisją

¹⁴ <http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/>

przyjętego przez nie modelu działalności w celu ograniczenia kosztów dostępu do norm, począwszy od norm opracowanych w ramach wsparcia prawodawstwa i polityki UE,

- utworzenie jednego lub większej liczby punktów informacyjnych dla MŚP, koordynowanych przez przedstawicieli stowarzyszeń MŚP,
- systematycznej publikacji streszczeń norm europejskich wraz z wykazami odniesień do norm, w wielu językach i bez ograniczania dostępu

Państwa członkowskie wzywa się do:

- zapewnienia prawidłowego stosowania zasady wzajemnego uznawania,
- umocnienia unijnej sieci rozwiązywania problemów SOLVIT¹⁵ w sposób, umożliwiający nieformalne, szybkie i praktyczne rozwiązywanie problemów w korzystaniu z jednolitego rynku,
- zachęcania krajowych organów stanowiących normy do ponownego rozważenia przyjętego przez nie modelu działalności w celu ograniczenia kosztów dostępu do norm,
- dbałości o wyważony skład komitetów normalizacyjnych,
- nakłaniania krajowych organów stanowiących normy oraz europejskich organizacji normalizacyjnych do prowadzenia kampanii propagujących i informacyjnych, służących zachęceniu MŚP do skuteczniejszego korzystania z norm i dostarczania informacji zwrotnych na temat ich treści,
- świadczenia MŚP usług doradczych, w tym wsparcia w przypadku potrzeby ochrony MŚP przed nieuczciwymi praktykami handlowymi.

VIII Unia Europejska razem z państwami członkowskimi powinny propagować doskonalenie umiejętności w MŚP i wszelkie przejawy innowacji.

Powinny zachęcać MŚP do inwestycji w badania naukowe i do uczestnictwa w programach wspierających badania i rozwój, jak również do badań prowadzonych we współpracy transgranicznej, do budowania klastrów oraz aktywnego zarządzania własnością intelektualną przez MŚP.

Ponad 60 % konsultowanych przedsiębiorstw uznało, że szkoła nie zapewnia umiejętności potrzebnych przedsiębiorcom i ich pracownikom. Tak duży odsetek uwydatnia społeczną potrzebę ciągłej dbałości o wpajanie młodym ludziom podstawowych umiejętności takich jak czytanie, pisanie, wiedzy w dziedzinie nauk przyrodniczych, umiejętności z zakresu zarządzania, technicznych, teleinformatycznych oraz językowych, uwalniając ich twórczy potencjał. MŚP uskarżają się w szczególności na brak wykwalifikowanych kadr w dziedzinie nowych technologii. W tym kontekście należy wdrożyć Europejskie ramy referencyjne

¹⁵ http://ec.europa.eu/solvit/site/index_en.htm

dotyczące kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie¹⁶, których celem jest zapewnienie niezbędnych podstawowych umiejętności wszystkim młodym ludziom.

W latach 2007-2013 europejska polityka spójności udziela wsparcia rządu 13,5 mld EUR działaniom propagującym zdolności dostosowawcze pracowników, przedsiębiorców i przedsiębiorstw. Istotną część tych środków przeznaczono bezpośrednio dla MŚP. Co więcej, szacuje się, że wsparcie osób prowadzących działalność na własny rachunek się oraz nowo tworzonych przedsiębiorstw wyniesie łącznie 2,8 mld EUR. I wreszcie, co nie mniej istotne, Komisja opracowuje przegląd umiejętności najbardziej poszukiwanych w przyszłości w UE.

Niewykorzystany potencjał badań i innowacji jest problemem bezpośrednio powiązany z deficytem umiejętności. W 2007 r. nowymi produktami czy też dochodami z ich sprzedaży mogło się pochwalić tylko około 3 na 10 MŚP w UE. Dlatego konieczne jest dalsze integrowanie MŚP ze społecznością naukową oraz propagowanie kontaktów i komunikacji między uniwersytetami a MŚP.

Poza tym konieczne jest zachęcanie MŚP do zarządzania własnością intelektualną, na przykład w formie usług e-administracji czy też e-fakturowania.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- w jeszcze większym stopniu rozszerzy system służący propagowaniu mobilności praktykantów, będący częścią programu Leonardo Da Vinci na rok 2010
- w 2008 r. wspiera tworzenie przez zainteresowane strony internetowego portalu poświęconego e-umiejętnościom i karierze, umożliwiającego przedsiębiorcom samodzielną ocenę własnych potrzeb w dziedzinie e-umiejętności i nauczenie się wspomagania rozwoju kariery i kwalifikacji ich pracowników; w tym samym roku opublikuje internetowy przewodnik po e-biznesie, ułatwiający MŚP ocenę własnych potrzeb w sferze z informatyzowanej działalności gospodarczej
- będzie w dalszym ciągu dokładać starań na polu uproszczenia, poprawy informacji i zwiększenia proporcji finansowania w celu optymalizacji uczestnictwa MŚP w siódmym programie ramowym Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technologicznego
- dba o wzrost MŚP przez zapewnianie MŚP uczestniczącym w projekcie siódmego programu ramowego Wspólnoty w zakresie badań i rozwoju technologicznego możliwości zachowania uprzywilejowanego statusu MŚP przez cały okres trwania projektu, nawet gdyby przekroczyło ono maksymalne rozmiary MŚP w jego trakcie
- uprości obowiązujące państwa członkowskie zasady pomocy państwa dotyczące wspomagania badań, rozwoju i innowacji, w szczególności za pomocą ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych
- potęguje napływ nowych przedsiębiorstw o szybkim tempie wzrostu poprzez wspieranie potencjału MŚP w dziedzinie badań i innowacji – przede wszystkim przez nasiloną

¹⁶ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie.

koordynację krajowych programów i inicjatyw

- stale konsultując państwa członkowskie, opracuje strategię klastrów, obejmującą inicjatywy zmierzające do pobudzenia międzynarodowej współpracy między klastrami, ułatwiając im dostęp do nowych rynków i podejmując kroki na rzecz zwiększenia uczestnictwa MŚP w innowacyjnych klastrach
- będzie dążyła do wspomagania uczestnictwa MŚP w przekazywaniu wiedzy, w części poprzez zapoczątkowanie projektu pilotażowego, wspomagającego finansowanie wprowadzania do obrotu własności intelektualnej
- zmobilizuje MŚP do aktywnego uczestnictwa w działaniach, jakie prowadzi Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT), w celu umożliwienia im korzystania ze sposobów przekazywania wiedzy upowszechnianych przez EIT

Państwa członkowskie wzywa się do:

- pobudzania MŚP do wysiłków w dążeniu do umiędzynarodowienia swojej działalności i do szybkiego wzrostu, w tym poprzez uczestnictwo w innowacyjnych klastrach
- upowszechniania możliwości rozwoju kompetencji MŚP w dziedzinie badań i innowacji, między innymi za pomocą uproszczenia dostępu do publicznej infrastruktury badawczej, korzystania z usług badawczo-rozwojowych, zatrudniania i szkolenia wykwalifikowanych pracowników, jakie zostały umożliwione w nowych wspólnotowych ramach pomocy państwa na rzecz badań, rozwoju i innowacji
- otwierania na współpracę z zewnątrz krajowych programów badań naukowych w przypadkach, gdy korzyści dla MŚP z innych państw członkowskich są obopólne, oraz usprawniania dostępu MŚP do międzynarodowych działań badawczych, przykładowo poprzez ich wspólne programowanie
- zapewniania w toku wdrażania programu polityki spójności ułatwień w dostępie MŚP do finansowania związanego z przedsiębiorczością, innowacją i wiedzą
- wspomagania rozwoju tożsamości elektronicznej przedsiębiorstw, aby umożliwić e-fakturowanie i obsługę w ramach e-administracji
- mobilizowania przedsiębiorstw – w szczególności MŚP – i innych zainteresowanych stron, w tym organów zamówień publicznych, do uczestnictwa w działaniach przyspieszających wdrożenie inicjatywy rynków pionierskich

IX *Unia Europejska razem z państwami członkowskimi powinny umożliwić MŚP wykorzystanie szans związanych z wyzwaniem ekologicznym.*

Należy zapewnić więcej informacji, wiedzy specjalistycznej i zachęt finansowych dla pełniejszego wykorzystania szans, jakie dają nowe, ekologiczne rynki i poprawa efektywności energetycznej, po części przez wdrażanie systemów zarządzania środowiskiem naturalnym w MŚP.

Zmiany klimatyczne, szczupłe zasoby energetyczne oraz zrównoważony wzrost stanowią najważniejsze wyzwania, przed jakimi stoją MŚP. W tej sytuacji muszą one przyjąć bardziej trwale zrównoważone modele produkcji i działalności gospodarczej. Popyt na produkty i usługi przyjazne dla środowiska naturalnego otwiera ponadto szerokie pole nowych szans dla działalności gospodarczej.

Tylko 29 % spośród MŚP wprowadziło jakiekolwiek środki mające na celu oszczędność energii lub też surowców (w porównaniu z 46 % wśród dużych przedsiębiorstw). Jedyne 4 % unijnych MŚP może się pochwalić wdrożonym kompleksowym systemem efektywności energetycznej – przy 19 % dużych przedsiębiorstw. Groźba obecnych tendencji wzrostu cen energii i surowców wraz z prognozami nadchodzących zmian klimatycznych jest szczególnie dotkliwa dla MŚP, toteż powinny one zwiększać swoją efektywność i zdolności adaptacyjne pozwalając im nie tylko sprostać tym wyzwaniom, ale wyzyskać szanse, jakie się w nich kryją.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- ułatwia MŚP dostęp do systemu ekozarządzania i audytu we Wspólnocie poprzez uproszczenie procedur związanych z ochroną środowiska, obniżki opłat oraz możliwość rejestracji klastrów
- sfinansuje sieć ekspercką w dziedzinie ochrony środowiska i efektywności energetycznej w ramach Enterprise Europe Network, udzielającą porad na temat ekowydajnej działalności, potencjału rynkowego i możliwości finansowania bardziej wydajnej działalności, w szczególności dla MŚP
- opracowuje nowe formy wspomagania nowo tworzonych innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym MŚP w dziedzinie ekoinnowacji, zmierzające do ułatwień w dostępie do rynku, transferze technologii, stosowaniu norm i dostępności finansowania, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami regulującymi pomoc państwa

Państwa członkowskie wzywa się do:

- dostarczania zachęt dla ekoelektywnych produktów i metod działalności gospodarczej (na przykład: programów zachęt podatkowych i spriorytetyzowanych dotacji służących finansowaniu zrównoważonej działalności gospodarczej) zgodnie ze Wspólnotowymi wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska-}, oraz do korzystania z uproszczonego podejścia w sferze udzielania MŚP pomocy na rzecz ochrony środowiska naturalnego wypracowanego w kontekście ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych
- wykorzystania w pełni sięgającej 2,5 mld EUR puli środków zarezerwowanych w programach polityki spójności, przeznaczonych na wsparcie dla produktów i procesów przyjaznych dla środowiska w MŚP

X *Unia Europejska razem z państwami członkowskimi powinny udzielać wsparcia i zachęt MŚP, aby mogły one skorzystać z rozwoju rynków poza UE, w szczególności za pomocą dostosowanych do rynku działań w zakresie wsparcia i szkolenia przedsiębiorców.*

Tylko 8 % europejskich MŚP osiąga przychody z eksportu (przy 7 % eksporterów wśród mikroprzedsiębiorstw). Są to znacznie niższe wyniki niż 28 % odnotowane wśród dużych przedsiębiorstw. Ponadto MŚP sprowadzają z zagranicy przeciętnie zaledwie 12 % swoich surowców.

Dla wielu europejskich MŚP potencjał, jaki stanowią szybko rosące rynki, pozostaje niewykorzystany. W szczególności ostatnie tury rozszerzenia UE przyniosły istotne nowe szanse biznesowe dla przedsiębiorców z „nowych” jak i ze „starych” państw członkowskich. Stąd tym dobitniej widoczna staje się konieczność pełnego wykorzystania potencjalnych szans rynkowych w państwach Unii oraz w krajach położonych w jej sąsiedztwie.

Bariery handlowe stanowią szczególnie silną zaporę przed MŚP w porównaniu z dużymi przedsiębiorstwami z uwagi na ich ograniczone zasoby i mniejszą zdolność podejmowania ryzyka, zwłaszcza w warunkach ostrej konkurencji rynkowej. Chcąc dotrzeć do tych rynków, MŚP muszą zatem liczyć na pomoc w gromadzeniu informacji o potencjalnych partnerach i otwierających się dojsiach do rynków. Należy również wspomóc je w pokonywaniu bariery kulturowej, jaka oddziela je od przedsiębiorstw zagranicznych, jak również rozbieżności otoczenia prawno-regulacyjnego.

W celu umożliwienia MŚP pełnego wykorzystania szans, jakie daje im globalizacja, należy dołożyć szczególnych starań dla poprawy dostępu do rynków zamówień publicznych oraz egzekwowania praw własności intelektualnej, dbałości o poszanowanie uczciwej konkurencji oraz usprawnień w dostępie do rynków.

Mając na uwadze przełożenie tej zasady na praktykę,

Komisja:

- powołała zespoły ds. dostępu do rynku na najważniejszych rynkach eksportowych, angażując radców handlowych państw członkowskich oraz europejskie organizacje przedsiębiorców, których zadaniem jest doinformowanie MŚP na temat barier handlowych na rynkach poza UE
- czynnie przyczyni się do otwierania rynków państw trzecich, w szczególności w krajach rozwiniętych i zaawansowanych gospodarkach rozwijających się za pomocą negocjacji na forum Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz umów dwustronnych,
- będzie dążyła w szczególności do obopólnie korzystnego otwierania rynków zamówień publicznych w krajach spoza UE, zwłaszcza tych o szybkiej stopie wzrostu gospodarczego w drodze negocjacji dwustronnych i wielostronnych (Porozumienie w sprawie zamówień rządowych WTO)
- będzie propagowała usprawnienia w handlu, tak w kontekście WTO jak i w negocjacjach

dwustronnych

- w dalszym ciągu będzie ułatwiała unijnym MŚP dostęp do rynków krajów kandydujących i pozostałych państw sąsiadujących z UE, w szczególności za pomocą *Enterprise Europe Network* oraz przez propagowanie zasady „najpierw myśl na małą skalę” w tych krajach, między innymi za pomocą wymiany dobrych praktyk w oparciu o zasady Europejskiej karty małych przedsiębiorstw i programu Small Business Act
- w 2009 r. zamierza utworzyć sieć europejskich centrów informacji dla przedsiębiorstw na wybranych rynkach, poczynając od Indii i Chin jako krajów o szybkim tempie wzrostu gospodarczego
- zamierza zainaugurować program „Gateway to China”, którego celem ma być stworzenie programu szkoleń dla przedsiębiorców w Chinach, umożliwiającą zwiększenie konkurencyjności MŚP na rynku chińskim przed 2010 r.

Państwa członkowskie wzywa się do:

- mobilizowania dużych przedsiębiorstw do przekazywania wiedzy MŚP, umożliwiając im zaistnienie na rynkach międzynarodowych

5. *SMALL BUSINESS ACT* - WDROŻENIE I ZARZĄDZANIE

Już o momencie pierwszej zapowiedzi w październiku 2007 r., program *Small Business Act* dla Europy rozbudził oczekiwania. Inicjatywa cieszy się szerokim poparciem rządów, Parlamentu Europejskiego i środowiska MŚP, dlatego istotne jest gruntowne wprowadzenie jej w życie. Nieodzowne będzie w tym celu pełne polityczne poparcie ze strony Komisji i państw członkowskich. Dlatego w kontekście odnowionej formy zaangażowania w sprawy MŚP, Komisja zwraca się do Rady Europejskiej o przyjęcie i poparcie programu *Small Business Act* dla Europy, przyjęcie 10 zasad oraz zobowiązanie się do wdrożenia zaproponowanych działań. Poza tym Komisja apeluje do Rady i Parlamentu o pilne przyjęcie powiązanych z inicjatywą wniosków legislacyjnych.

Należy w całości wcielić *Small Business Act* w strategię na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Pozwoli to na jego skuteczne wdrożenie i umożliwi regularną ocenę jego skutków. Dlatego również wzywa się państwa członkowskie do wykorzystania okazji do aktualizacji cyklu wdrażania agendy lizbońskiej, przewidzianej na koniec 2008 r., dla uwzględnienia programu *Small Business Act* w swoich krajowych programach reform. Państwa członkowskie mogą czerpać inspirację z załączonego przeglądu dobrych praktyk w UE, a Komisja zamierza w dalszym ciągu pełnić rolę platformy wymiany najlepszych praktyk.

Komisja dokona oceny postępów poczynionych we wdrażaniu programu *Small Business Act*, od 2008 r., składając regularne sprawozdania w kontekście strategii na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Pozwoli to Radzie Europejskiej na obserwowanie bieżących postępów w dziedzinie polityki na rzecz MŚP, zarówno na szczeblu wspólnotowym, jak i na poziomie państw członkowskich, i na wyciągnięcie koniecznych wniosków.

Załącznik: Wymiana dobrych praktyk w sferze polityki na rzecz MŚP

Wymiana dobrych praktyk w sferze polityki na rzecz MŚP sprawdziła się w charakterze narzędzia wdrażania strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Począwszy od 2000 r. Komisja gromadzi wzory dobrych praktyk w rozmaitych dziedzinach. Przykłady zebrane w kontekście **Europejskiej karty małych przedsiębiorstw** udostępniono w internetowym katalogu karty pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/gp.

„Europejska nagroda dla przedsiębiorczości” wyróżnia sukcesy we wspieraniu przedsiębiorczości na poziomie regionalnym, nagradzając szczególnie cenne inicjatywy. Przegląd dobrych praktyk w propagowaniu przedsiębiorczości również można znaleźć w internecie:

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/smes/awards/download/compendium_2007_en_lowres.pdf.

Niniejszy załącznik zawiera zbiór wzorów dobrych praktyk z państw członkowskich, które mogą posłużyć za inspirację we wdrażaniu programu *Small Business Act*.

Zasada 1:	Tworzenie warunków, w których przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa rodzinne mogą dobrze prosperować, a przedsiębiorczość jest nagradzana
	Sieć Impulse kraju związkowego Saksonia-Anhalt, Niemcy
	Strona internetowa: www.impuls-netzwerk.de
	Youth Enterprise and Entrepreneurship Strategy w Walii, Zjednoczone Królestwo
	Strona internetowa: http://www.projectdynamo.co.uk ; www.becauseyoucan.com .
	Cap'Ten, be captain of your project, Belgia
	Strona internetowa: www.ichec-pme.be
	Emax Nordic – obóz treningowy dla młodych przedsiębiorców, Szwecja
	Strony internetowe: www.emaxevent.com , www.startcentrum.se
	Kinder Business Week, Austria
	Strona internetowa: www.kinderbusinessweek.at
	Dni przedsiębiorczości: Emprendemos Juntos – Wszyscy jesteśmy przedsiębiorcami, Hiszpania
	Strona internetowa: www.emprendemosjuntos.es
	Program umacniania kultury przedsiębiorczości wśród kobiet, Rumunia
	Strona internetowa: www.animmc.ro
Zasada 2:	Zagwarantowanie, by uczciwi przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo zostało postawione w stan upadłości, dostali szybko drugą szansę.
	Program rozwojowy przygotowujący do kontrolowanej zmiany pokoleniowej w MŚP, Finlandia
	Strony internetowe: www.te-keskus.fi , www.yrityssuomi.fi
	Przyspieszone rozpoczęcie nowej działalności po bankructwie, Dania
	Strona internetowa: www.naec.dk
	Wspomaganie osób prowadzących działalność na własny rachunek i właścicieli przedsiębiorstw w ciężkim położeniu, Belgia
	Strona internetowa: www.beci.be
Zasada 3:	Opracowywanie przepisów zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”

	Portal konsultacji publicznych „Teeme koos”, Estonia
	Strony internetowe: www.osale.ee ; www.riigikantselei.ee ; www.valitsus.ee
	Wdrożenie usług wspomagających dla MŚP na poziomie lokalnym poprzez punkty kompleksowej obsługi, Słowenia
	Strona internetowa: www.japti.si
	Regulation checklist, Zjednoczone Królestwo
	Strona internetowa: www.businesslink.gov.uk
	Y4 Committee, Finlandia
	Strona internetowa: www.y4.fi
Zasada 4:	Sprawienie, by organy administracji publicznej lepiej reagowały na potrzeby MŚP
	Program e-administracji w belgijskim sektorze socjalnym dla MŚP, Belgia
	Strona internetowa: www.ksz-bcss.fgov.be
	Zintegrowane punkty rejestracji przedsiębiorców, Republika Czeska
	Strona internetowa: www.mpo.cz
	One-Stop-Shop dla przedsiębiorców, Niemcy
	Strona internetowa: www.one-stop-shop-trier.de
	Ośrodek zarządzania mikroprzedsiębiorstwami i sprawozdań gospodarczych i finansowych, Francja
	Strona internetowa: www.artifrance.eu
	Portal internetowy informacji publicznej dla małych przedsiębiorstw, Francja
	Strona internetowa: pme.service-public.fr
	CORE - Companies Online Registration Environment, Irlandia
	Strona internetowa: www.cro.ie
	Projekt Kick-start, Malta
	Strona internetowa: www.mcmpgov.mt
	Online company counter, Niderlandy
	Strona internetowa: www.bedrijvenloket.nl
	Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Polska
	Strony internetowe: www.euroinfo.org.pl , www.ksu.parp.gov.pl
	Portal dla przedsiębiorców, Portugalia
	Strony internetowe: www.portaldaempresa.pt
	One-stop-Shops dla MŚP (VEM), Słowenia
	Strony internetowe: www.japti.si
	Portal centralnej administracji publicznej, Słowacja
	Strony internetowe: www.telecom.gov.sk
	Usługa Salary-on-web dla drobnych przedsiębiorców, Finlandia
	Strona internetowa: www.palkka.fi
Zasada 5:	Dostosowanie instrumentów polityki publicznej do potrzeb MŚP: ułatwienie MŚP udziału w zamówieniach publicznych oraz lepsze wykorzystanie możliwości pomocy państwa dla MŚP
	Portal zamówień publicznych eProcurement, Luxembourg
	Strona internetowa: http://www.marches.public.lu , http://www.mtp.public.lu
Zasada 6:	Ułatwianie MŚP dostępu do finansowania i rozwijanie otoczenia prawnego i biznesowego sprzyjającego terminowym płatnościom w transakcjach handlowych
	Program kapitału zaangażowanego i podwyższonego ryzyka, Irlandia
	Strona internetowa: www.enterprise-ireland.com
	Pożyczki z refundacją odsetek dla małych przedsiębiorstw, Cypr

	Strona internetowa: www.bankofcyprus.com
	Publiczny fundusz dla funduszy podwyższonego ryzyka, Łotwa
	Strona internetowa: www.lga.lv
	Program mikropożyczek dla kobiet przedsiębiorców i właścicielek firm, Hiszpania
	Strona internetowa: www.ipyme.org
Zasada 7:	Pomaganie MŚP w szerszym korzystaniu z możliwości oferowanych przez jednolity rynek
	Portal przedsiębiorczości i eksportu, Republika Czeska
	Strona internetowa: Businessinfo.cz
	Sieć ekspercka między Niderlandami a Nadrenią Północną-Westfalią INTERNED, Niemcy
	Strona internetowa: www.inter-ned.info
	Program informacyjny na temat normalizacji, Litwa
	Strona internetowa: www.lsd.lt
	CETMOS — The Central European Trade Mark Observation Service, Austria
	Strona internetowa: www.cetmos.eu
Zasada 8:	Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i wszelkich form innowacji w MŚP
	Krajowa strategia e-biznesu, Irlandia
	Strona internetowa: www.entemp.ie
	Zarządzanie innowacją, Węgry
	Strona internetowa: www.chic.hu
	Narodowy Fundusz na rzecz Innowacji, Bułgaria
	Strona internetowa: www.sme.government.bg
	Hellenic Technology Clusters Initiative, Grecja
	Strona internetowa: www.htci.gr
Zasada 9:	Umożliwienie MŚP przekształcania wyzwań związanych z ochroną środowiska na nowe możliwości
	Nowa technologia wykańczania powierzchni w przemyśle ceramicznym pozwalająca na zmniejszenie wpływu na środowisko, Włochy
	Strona internetowa: http://www.fondovalle.it
	Reforma systemu podatku ekologicznego, Estonia
	Strona internetowa: www.fin.ee
	EDM - Electronic Data Management in Environment and Waste Management, Austria
	Strona internetowa: www.lebensministerium.at
Zasada 10:	Zachęcanie i wspieranie MŚP w czerpaniu korzyści z rozwoju rynków
	Internetowa Giełda Kooperacyjna, Polska
	Strona internetowa: www.euroinfo.org.pl
	Portal PIPE - Plan de Iniciación a la Promoción Exterior, Hiszpania
	Strona internetowa: www.portalpipe.com
	SPRINT – stowarzyszenie na rzecz konkurencyjności na rynkach światowych regionu Emilia-Romagna, Włochy
	Strona internetowa: www.sprint-er.it